

Gamle elever fortæller om deres skoletid

Nicolai Ehlers Mikkelsen, august 2017 - juni 2020

Som ny student fra årgang 2017 er der stadig mange gode minder fra Rysensteen Gymnasium. Det, der for mig altid vil definere gymnasietiden, var de mange lærere, jeg havde mens jeg gik der. Om det så var min lærer, der råbte efter mig i søvne – du ved hvem du er, eller læreren, der lige så godt kunne være min dobbeltgænger. Med både samme højde, drøjde og tøjstil ville alle i klassen forveksle os med hinanden.

En begivenhed, der særligt satte sig var, da min lærer og jeg på studieturen til Island i 3.g diskret smuttede fra resten af klassen. Vi vurderede, at det ville være mere studierelevant – og sjovere – at besøge Silfra-kløften i Island. En kløft under vandet, der adskiller den Nordamerikanske og Eurasiske tektoniske plade. Så var det på med tørdragt og ned for at dykke i minus 10 graders vand. Dykkerstedet var kendt for at have verdens klareste vand, og vi oplevede en sigtbarhed på over 100 meter. Dette stod i klar kontrast til de danske vandes tilsvarende sigtbarhed på hele... 2 centimeter. Med Rysensteens indstilling om at udforske og opleve verden, og med selvsamme indstilling afspejlet i lærerne, fik jeg således langt mere end forventet ud af gymnasietiden. Rysensteen for mig var en tid med fantastiske lærere, som havde høje forventninger for os, og som man altid kunne tale med. Tak for tre gode år.

her begyndte
1.ml.b 12.aug.45

her sluttede
realklassen i
juni 50

Marianne, august 1945 - juni 1950

I efteråret 1944 skulle det afgøres om, jeg var dygtig nok til at komme i Mellemskolen og evt. på gymnasium. I forbindelse med mellemskoleprøven skulle der tillige, hvis forældrene ønskede, at barnet skulle på gymnasium, vælges tre gymnasier i prioriteret rækkefølge.

Det var ikke barnets århundrede ej heller tale om, at man blev spurgt. Jeg havde nok i øvrigt heller ikke anet noget om, hvilke gymnasier der kunne komme på tale. Så Mor gik med ukueligt mod i gang. Først konsulterede hun nogle af mine lærere på Bellahøj skolen. Selvfølgelig min klasselærer Beate Wendel, hos hvem jeg absolut ikke var storfavorit til at komme i mellemskolen "Selvfølgelig kunne jeg klare det", lød hendes dom, men jeg var vist alt for urolig til at komme i mellemskolen. Videre gik Mors tur til min geografi- og religionslærer Else Parding, og her var dommen en ganske anden; "Selvfølgelig skal hun da i mellemskolen og hun kommer da osse på gymnasium", lød det denne gang. Jeg elskede timerne i geografi og religion og frk. Parding. Disse udtalelser hørte jeg dog først om som voksen.

Jeg mindes intet om selve prøven. Men jeg husker, da svaret kom, og jeg var blevet optaget på Rysensteen Gymnasium til aug. 1945. Jeg var jublende lykkelig. Vi var fem piger fra klassen, der kom på Rysensteen. Vi var osse blevet sat i samme klasse. nemlig 1.mellem b.

Det blev en lang sommerferie det år. Bellahøj skole var taget af Tyskerne og var blevet gjort til Lazaret for tyske flygtninge. Jeg havde siden starten på Bellahøj gået i den samme klasse med 38 elever. Nu skulle alle Bellahøjskolens elever ialt 1700 have at vide, hvor de skulle gå i skole. I foråret 1945 var der ganske vist tegn på, at det ikke gik så godt for tyskerne, men hvornår krigen ville slutte, var der ingen, der kunne sige noget om. Eleverne blev placeret rundt omkring på biblioteker, kirker m.m. For 5 As vedkommende blev det til en kælder på Håbets Alle, en elev Inga Bugge fra klassen havde en stor en kælder, hvor vi alle 38 kunne være, om end det var lidt trangt. I klassen var vi fem, der skulle på gymnasium efter sommerferien. På kommuneskolerne begyndte det nye skoleår i april. Så vi fem, der skulle på gymnasium, startede i 6. klasse i kælderen på Håbets allé, og der skulle vi gå til sommerferien 20.juni.

Det var småt med pladsen i Ingas kælder, så en straffemetode, til dem, der ikke lavede deres lektier var, at man skulle blive hjemme næste dag. Pludselig fik frk. Wendel en god ide. De piger, der skulle i gymnasiet, kunne jo lige så godt gå på sommerferie nu, så optog vi da ikke plads i

kældereren. Sådan gik det til, at vi fem fik den nok længste sommerferie i Danmark nogensinde. Jeg husker intet om, at tiden faldt lang.

Nu skal I lige meget høre historien om, hvordan både Ruth og jeg endte på Rysensteen. Ruth og Morfar var flyttet ind på Markvej i foråret 1944. Nu syntes Mor, at Ruth da osse måtte på gymnasium, så Mor gik op på Rådhuset i København og talte med skoleborgmesteren. Hun fortalte en gribende historie om, at hun var flyttet sammen med en mand og hans datter skulle jo gerne på samme gymnasium, som jeg absolut ville komme året efter, for jeg var så kvik, at jeg selvfølgelig ville få ønsket om Rysensteen gymnasium opfyldt, og det var jo ikke til at tænke at have to jævnaldrende piger på to forskellige skoler. På denne måde slap Ruth ind på Rysensteen og derfor kunne Mor næste år besøge borgmesteren og fortælle, at jeg da måtte ind på Rysensteen, da Ruth jo allerede gik der.

Ja, det er historien om, hvorfor jeg nu her i sommeren 1945 glædede mig til at begynde på Rysensteen. Det skal dog nævnes, at Mor først fortalte historien til mig, da jeg var voksen. Rysensteen var den gang et af de bedste gymnasier i København og en ren pigeskole.

Rysensteen Gymnasium

Skolen oprettet i **1881** som
Laura Engelhardts pigeskole
i **Stormgade 16, Kbh.**

Den flyttede i **1895** til
Rysensteensgade og blev
i **1919** overtaget af
Københavns kommune,
som **Rysensteens**
Gymnasium.

I **1932** flyttede skolen til
Tietgensgade

Så oprandt dagen. 12. august 1945. En strålende sommer cykler jeg afsted på en nypudset cykel og skoletaske og penalhus i fineste orden. Mon ikke vi alle husker, hvordan vi hvert år startede skolen med løfte om, at nu skulle alt være ok. ingen krøllede kladdehæfter, altid fineste orden i penalhuset o.s.v.

Det var mærkeligt at komme fra den store og ret nye skole på Bellahøj, og møde op i den lillebitte skolegård midt inde i København. En skole i flere etager og strengt opdelt i en mellemskole- og en gymnasieside. Kom man efter 4. mellem over på gymnasiesiden, skulle læreren sige De til eleverne. Ja, det lyder da utroligt i nutidens Danmark. Men sådan var det altså den gang.

Alt var helt anderledes. Overhovedet ingen drenge på skolen. Det havde der trods alt været på Bellahøj, selv om de befandt sig på drengesiden og i den skarpt adskilte skolegård, så var drenge dog til at få øje på. Selv lærerne forekom helt anderledes. De var oldgamle alle sammen og Rektor Anne Marie Bo, var nærmest et mosefund. Skolegården var opdelt i gymnasie- og mellemskoleside adskilt af gymnastiksals-bygningen og en række toiletter på hver side af gymnastiksalen.

Vi fra Bellahøjskolen havde fået besked på, at 1.mellem b var vores klasse. Den myndige gårdvagt fortalte de nyankomne, hvor de skulle stille op i række og geled, når klokken ringede, og så på et vink fra gårdvagten marcherede klassen ind i skolen. Lige indenfor stod viceskoleinspektør Gerda Nielsen (hun var iøvrig en gren vor familie Himmelstrup) og holdt øje med, at alle forblev tavse, medens de defilerede forbi. 1.ml.b skulle helt op på 3.sal i lokalet med udsigt over Tietgensgade. De nye 1.mellem klasser skulle bo øverst oppe, og efterhånden som man rykkede klassestrin op flyttede man en etage ned. Således endte man i 4. mellem i stuen, inden man næste år skulle rykke over på den anden side af skolen for så igen at starte øverst oppe, og som 3.G'er at ende i stueetagen. Nu sad vi så der en strålende solskindag. Vi blev anbragt i alfabetisk orden ved tommandsborde. Jeg på andet bord i rækken ved væggen. Foran mig sad to gange Kirsten Andersen og min sidemand var Inger Bach. Ingen af mine kammerater fra Bellahøj sad i nærheden. De hed nemlig Eriksen, Nielsen, Nilsson og Petersen. Så sad vi der. En flok 12 årige piger parate til at tage fat på en ny del af livet. Vor klasselærer Gerda Nielsen, som jeg på en af de vanlige snørklede måder var i familie med, skulle undervise os i dansk og senere i 3.mellem i svensk. Jeg tror ikke, at klassen nogensinde fandt ud af familieskabet. Vi fik uddelt bøger og blev fortalt om dagenes gang på Rysensteen Gymnasium.

Mødetiden for hele skolen var mandag til og med lørdag kl. 8 - 14, først i 1970 stoppede man med at gå i skole om lørdagen.

Vi hørte hurtigt historien om pigen ovre på gymnasiesiden. Hun var ortodoks jøde og måtte derfor ikke gå i skole om lørdagen. Dette ville Rektor ikke acceptere, så enden på det blev, at hun kom i skole om lørdagen, men ikke måtte bære sin skoletaske, så hun kom uden bøger m.m. og måtte ikke høres i noget - blot lytte og være til stede. Dette er det eneste, jeg husker om, at noget var anderledes. Der var hverken muslimer, sorte folk - ja den gang hed det jo negere eller andre udlændinge. Jo i min klasse i 2.mellem fik vi pludselig en østrigsk pige. Hun talte dansk med accent, men hed noget så dansk som Else Christiansen. Vi var lige begyndt i 2.mellem med tysk, så det var ganske få ord, vi kunne mestre. Den nye pige Else var meget interessant for os alle. Hun kunne med begejstring fortælle om, hvordan hun i Østrig var blevet løftet op af Hitler og kørte med i hans bil på en af byens gader. Vi sluttede det hele råt, osse da hun fortalte, at hun havde sunget i Wienersängeknaben. Først senere fandt vi ud af, at det kunne da vist ikke passe, for Wienersängerknaben var jo et drengekor.

Wienersängerknaben

På Rysensteen var skolelivet noget ganske andet end på Bellahøj. For det første var vi ikke længere så mange i klassen, tallet var faldet til ca. 28.

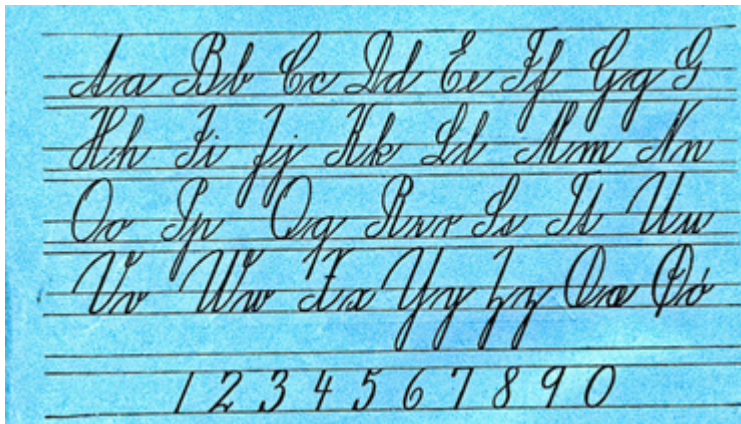
Diciplinen var den samme. Man rejste sig op, når en lærer kom ind af døren og stod på bag sin stol, til man fik besked på at sætte sig. Hver dag var der morgensang i gymnastiksalen under Rektors ledelse og med den lille trivelig Frk. Bredenbeck ved klaveret. Efter sangen lød der et par opbyggelige ord fra Rektor, og klasserne gik Wienersångerknaben så hver sit og begyndte anden times undervisningen.

En ny verden åbnede sig, nu skulle vi lære sprog - først engelsk, så tysk og i 3.mellem svensk og sidst fransk i realklassen. Vi var rigtig spændte. En lærer tonede frem med en stor stak bøger. Han skrev sit navn på tavlen, Brøgger-Jensen, og delte bøgerne ud. Fra første dag Brøgger-Jensen trådte ind i klassen, talte han så godt som ikke et ord dansk. Vi sad måbende og forstod ikke en brig - men det lysnede efterhånden. En tydelig sætning står lysende klart for mig. Idet han pegede på mig lød det: "Please come to the black board". Jeg stirrede fortabt på læreren, men med fagter fik han gjort mig begribeligt, at jeg skulle komme op til tavlen. Sådan fortsatte det, og da vi i 4.mellem måtte sige farvel til Hr. Brøgger-Jensen var vi veluddannet i engelsk, og vi turde udtrykke os på sproget.

Faget regning eksisterede ikke længere på skemaet, nu hed det Matematik og vores nye lærer tonede frem i døren og vi hilste hende ved at rejse os op. Hun nikkede venligt og præsenterede sig. Hedevig Bohn, gjorde tegn til, at vi kunne sætte os. Så blev bøger delt ud, nogen flottere end andre - men alt sammen genbrug fra flere års 1.mellem klasser. Men forinden bøgerne nåede så langt som til det nye års elever, var de kritisk blev gennemgået på skolens lærerværkse, så alle spor fra sidste års elev var slettet, kun de æselører, som krøllede hjørner hed, var tilbage. Der kunne jo være tegnet nogle resultater op til glæde for den nye bruger af bogen. Således blev alle skolebøger brugt igen og igen i flere år. Indvendig på bogomslaget skulle man skrive sit navn, klasse og årstal. Frk. Hedevig Bohn var en lille vindtør ældre dame streng, men hvor var hun god til det med matematik. Fra første dag begyndte hun at træne os i hovedregning. "rejs jer op alle, og nu følger I med, med udregning af det jeg siger alt sammne inde i hovedet. . Falder I fra, skal I sætte jer ned" Vi sprang alle op som trolde af en æske. Så lød der:"4 x med 2, læg 2 til, del med 5" o.s.v. Til sidst var der bare et par stykker, der holdt stand. Frk. Bohn pegede nu på den første af de stående:"hvad er resultatet?", og så fremdeles til at alle stående havde svaret. Frk. Bohn virrede på hovedet, der var kun en, der havde det rigtige resultat. Jeg behøver ikke at nævne, at det var mig. Senere blev det sværere og sværere, men der blev dog osse flere, der efterhånden kunne følge med og komme til det rigtige resultat.

Jeg elskede denne "leg", i det hele taget var matematiktimerne, noget jeg virkelig glædede mig til. Dog en ting var dødsygt - blækregning, som skulle afleveres en gang om ugen. Blækregning! hvad var dog det? Jo, du fik opgivet 4-5 stykker i matematik, du skulle regne. Lidt af det der med, "at 5 mand graver en 7 m.grøft på to timer hvor lang blive grøften hvis 11 mand graver?" o.s.v. Først skulle man regne stykkerne i et kladdehæfte og så skrive dem sirligt ind i en anden bog med pen og blæk. Jeg syntes, det var dødsygt og det rene tidspilde. Skrev man forkert skulle man finde noget radervand, smøre det på og vupti forsvandt det skrevne. Når papiret så var tørt, kunne man skrive det rigtige svar.

Skrivning var osse et nyt fag på skemaet. Den lille trivelige Frk. Bredenbeck blev vort kors i dette fag. Efter at have fået udleveret et linieret stilehæfte skulle vi i gang med skrivning med pen og blæk. I midten på skolebordet var der et blækhus, og så begyndte verdens mærkeligste skriveundervisning. Det virkede som om, vi skulle igennem hele alfabetet. I hvert fald begyndte vi med a. Nu gjaldede Frk. Bredenbecks stemme udover alle de bøjed rygge: "Bue op,bue ned, op igen og linie lige ned med tryk, streg op". Sådan blev det ved og ved, til en hel side var skrevet i takt til Frøkenens komandoer. Resultatet for mig var en bemærkning i karakterbogen, der lød: "bøjer ryggen alt for meget". I kan selv slå det efter i min karakterbog. Ja, det var tider dengang.

Tiden gik og 1.mellem blev til 2.mellem og så fremdeles. Lærerne var de samme og de var så at sige aldrig syge. Der dukkede aldrig en vikar op. Til gengæld kunne man få fri næste dag, hvis varmen var ulidelig.

En anden lidt stor nyhed på Rysensteen var karakterbogen. Det var ikke længere magiske tal som 5 og 6 næh nu hed mg, mg+ eller minus. Ug var det størst opnåelige og i bunden lå slet. Så meddelte bogen klassens gennemsnit og så mit gennemsnit, samt oplysning om man havde været fra værende. Første gang i oktober 1945 gik døren pludselig op og ind trådte Rektor med en stor stak bøger i favnen. Vi rejste os som små soldater uden at skramle med stolene, ja nærmest uden at trække vejret. Fremad mod katederet skred Rektor, ja selv vores lærer sprang op og skubbede stolen på plads. Dyb stilhed - nu tog Rektor ordet og begyndte uddelingen af bøgerne, selvfølgelig i alfabetisk orden. Turen kom hurtigt til mig, Rektor så alvorligt på mig og sagde; "det kan du da vist gøre meget bedre. Det vil gerne se næste gang". Jeg nejede dybt og modtog bogen med rystende hænder. Rektors ord lovede jo ikke godt - og det var det heller ikke. Da vi kun havde været på Rysensteen i et par måneder var der denne gang ikke tale om, at klassens - eller eget gennemsnit var oplyst. Næste punkt på dagordenen var nu at få afleveret elendigheden til Mor. Jeg kan regne ud, at jeg gemte karakterbogen til efter weekenden. Det var sikkert ikke blide ord, der faldt. Reglen blev nu, at lektier skulle være lavet, inden vi skulle spise til middag. Jeg hadede at lave lektier og prøvede at slippe hurtigst muligt fra det, og Ruth den artige sjæl mødte altid fin karakterbog.

To måneder senere gentog hele seancen sig - men denne gang var lærernes bemærkninger om den indsats man havde ydet, og klassens- og den enkeltes gennemsnit var nu oplyst Oh ve jeg lå under klassegennemsnit og hvad nu med Mor, jeg så allerede mørke skyer trække op over himlen. En bemærkning falder mig i øjnene og det er fra Frk. Tidemand, en stor kraftig hvidhåret dame, vi havde i tegning. Jeg hadede tegning - at sidde der og tegne en krukke med blomster stående midt i lokalet og så måle sig frem til størrelsen ved hjælp af en blyant, Vor herre bevares, det var da noget ligegyldigt noget at lære os. I december 45 skrev hun i karakterbogen "det går fremad" og i næste uddeling af karakterer: "alt for uordentlig" og sådan gik det fremover med bemærkningerne som f.eks. "Bøjer ryggen alt for meget" - det var ikke en bemærkning til gymnastik men nej det var skrivning. I tegning gik det nedad bakke. "Alt for uordentlig", lød bemærkningen fra frk. Tidemand.

Og sådan fortsatte det i årene fremover. "Må arbejde mere med i timerne", "Jane er for spredt i sit arbejde, men evnerne er gode", "Virker forstyrrende på undevisningen". o.s.v. o.s.v.

Jeg kom nu alligevel sikkert gennem mellemskolen. Var på skolens idrætshold til den store årlige idrætsdag, hvor Rysensteen stillede med et langboldhold. Senere på 3. mellems hold i håndbold mod lærerne. Min yndlings lærer Blemsted Sørensen i Naturhistorie var på lærernes hold. I klassen havde vi givet ham et øgenavnet "Persille". Årsagen var et stort hvidt krøllet hår, der lignede en dusk hvid persille. Klassen havde besluttet, at vi efter kampen ville overække ham en stor buket persille. Det blev min opgave, og han modtog buketten med et smil.

Så kom dagen hvor klassen skulles skilles. Nogen ville i 1.G på vej mod en studentereksamen enten en sproglig eller en matematisk linie. En enkelt elev valgte at blive gammelsproglig, hun skulle videre til Metropolitanskolen.

Spredt for alle vinde var vi dog 5-6 fra mellemskolen, der sammen fortsatte i Realklassen. Vi rykkede sammen over på gymnasiesiden og måtte nu igen op på 3.sal, og der blev vi, til vi skulle forlade skolen et år senere.

På gymnasiesiden var vi pludselig blevet voksne. Lærerne skulle sige De til os. Nogle af lærerne fulgte med os over i Realklassen. De nye lærere skulle spørge os, om vi ikke skulle være dus. Selvfølgelig skulle vi det.

Mærkeligt nu blev det pludseligt sjovt at gå i skole, hvilket osse afspejlede sig i karakterbogen. Bemærkningerne der tonede frem, når Rektor på vanlig vis havde afleveret karakterbogen ved personlig overrækkelse. Nu lå jeg over klasse gennemsnittet og ordene, som papiret viste lød ganske anderledes: "interesseret, ivrig meget flink", "meget fornuftig, interesseret og flink" o.s.v. dog lød ordens-karakteren på det samme.

I Realklassen lykkes det en klassekammerat og mig at få overtalt Rektor til, at vi måtte holde en fest med foredrag (holdt af mig om turen til Sydslesvig) og efterfølgende bal. Det var lige før, at Rysensteen her skrev Verdenshistorie. Drengene var et bandlyst begreb på Rysensteen. Sorø akademi inviterede hele Rysensteen til skolebal. Men Rektors korte svar var: "Nej tak, pigerne skal ikke have børstet støvet af deres sommerfuglevinger". Det var nu ærgerligt, det havde da været spændende at komme til bal på Sorø Akademi.

Selve afslutningen af livet på Rysensteen er der intet om i min hukommelse, men det må formentlig bare have været nogle kloge ord i gymnastiksalen af Rektor og uddeling af eksamensbeviser. Den mere private del af afslutningen kan I læse andetsteds. Den meget omtalte karakterborg gav osse oplysning om fravær i de enkelt perioder. Jeg må have været benådet med et godt helbred - 13 dages forsømmelse blev det til i de 5år på Rysensteen, og meget mere er der ikke blevet til i hele mit liv.

Farum, 6.sept. 2020

Marianne